

כאשר נמצאים בערב י"ז בתמוז ומדברים אודות הענין ד"ז בתמוז — שצריכים להוסיף בלימוד התורה ובנתינת צדקה ע"פ משי"נ (ישע"א א, כז) „ציון במשפט (תורה) תפדה ושבי" בצדקה" הרי משי"ח בא „נא" ויהפכו ימים אלו לישון ולשמחה ולמועדים טובים, וא"כ לשם מה מדברים אודות הענין ד"ז בתמוז וכו'?

הנה על זה באה ההוראה מכל האמור לעיל — שע"י ענין החשובה כו' יכולים להפוך את הענין הבלתי־רצוי שבי"ז בתמוז לענין טוב ובאופן דגשמי ברכה, בדוגמת הזמן שמט' תמוז ועד י"ז בתמוז שהיו יכולים לפעול שבענין ההיסקת העיר יה"ו ענין טוב (וכ"ל בארוכה).

לפיכך צ"ח כיום להוסיף בלימוד התורה ובנתינת הצדקה וכו', כדי שע"י יהפכו ימים אלו לישון ולשמחה ולמועדים טובים — שכל פרט וישון, שמחה, מועדים טובים) מוסיף עוד ענין נוסף.

וה"ל פעלים את הגאולה האמיתית והשלמה, באופן דגמי הן נגאלין, אפילו ביום השבת. ואע"פ שישנה שקו"ט אם אלי' הנביא ומשיח יכולים לבוא בשבת וכו' — הנה כמו שחשבי יתרון קרשית ואבעיות, כמו"כ יתרון קושיא זו!

וכמדובר בהתוועדות הקדמת (ש"פ כלל ס"ח) שמאחר וכל ישראל בחזקת כשרות, מובן שבא"א מ"שראל יסכים לילך לישון עם קושיא זו העיקר שתיכף ומיד יבוא אלי' הנביא ויבשר אודות הגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו.

וכאמור שמש"ח צדקנו בא תיכף ומיד, אפי' ביום השבת, ועאכ"כ בשבת שלאחרי י"ב וי"ג תמוז, ולפני י"ז בתמוז.

והענין ד"יום שכולו שבת" נפעל עוד באלף הששי, בדוגמת תוספת שבת שצריכים להוסיף כחול על הקדש, ואם ישנה קושיא שהחשבון ד"יום שכולו שבת" אינו מתאים בדיוק וכו' — יהי זה באופן דיתרון האור מן החושך שבקושיא זו.

ויה"ר שיהי' הענין דנגאלין מיד, למטה מעשרה טפחים בביאת משיח צדקנו, בעגלא רידן.

כה. מאמר (בעין שיחה) ד"ה קודש ישראל לה' גר.

כט. בפרשת השבוע עה"פ (כט, יח) „ומנחתם ונסכיהם לפרס", מפרש רש"י: „פרי החג ע' הם, כנגד ע' אומות עו"ג, שבחממטים והולכים, סימן כלי' להם, וביכר המקדש היו מגינין עליהם מן היסודין".

וצריך להבין

א) הקושיא הדיועה — איזה קושי ישנו בפשוטו של מקרא, שמשום זה צריך רש"י לבאר פסוק זה, הרי גם אם רש"י לא היה מפרש כאן, היה פסוק זה מובן לבן חמש למקרא ע"פ פשוטו?

ב) רש"י כותב כאן ענין כללי השייך לכל הקרבנות דחג"ס, וא"כ, מדוע כותב זאת עה"פ המדבר אודות הקרבנות דיום השני — לכאורה היו מתאים יותר לכתוב ענין זה בנוגע ליום ראשון (ההחלת הקרבנות דחג"ס), או בנוגע ליום השביעי (סיום הקרבנות דחג"ס), ומדוע כותב זאת רש"י בנוגע ליום שני דוקא?

ג) בדברי רש"י ישנה סתירה ביניהם, ובי"ל יחולק פירושו כותב שאח"כ הם, בחממטים והולכים, סימן כלי' להם, ובהמשך מוסיף להם, ויכר המקדש היו מגינין עליהם כו' — דבר והיפוכו?

ד) המקור הפרש"י הוא בגמרא סוכה ינה, ב"א, ושם: „הני שבצים פרים כנגד ס', כנגד שבעים אומות יכו' בזמן שבידעין דיום טובה מפני עליהם, ובפרש"י, לכפר עליהם שירדו הנחה פרטית בלתי מוגה

בגמרא. יכותב. מגיירי עריהב מן היסודין.
 (ה) אח"כ מעתיק ישיב חבית. ולכבשים. ומפרש: כנגד ישראל שנקראו שה פזורה והם
 קבועים (לא כאוה"צ שמתמעטים והולכים). ומנינם תשעים ושמונה. לכולת מהם תשעים ושמונה
 קללות שבמשנה תורה.

לכל לראש שהפרים הם כנגד אהרן. ואחרי כן נבאר את מפרש
(ו) גם צריך להבין מדוע אין רש"י מפרש מאומה בנוגע לחיבת "לאילים" והכתובה בין
חיבת "לפרים" לחיבת "ולכבשים" -- באותה מדה שרש"י צריך לבאר שצ"ע פרים הם כנגד ע'
אומות שמחמיעים והולכים כו' ועצ"ז בנוגע לכבשים שהם כנגד ישראל ומנינם צ"ח וכו' ושענין
זה מביא רש"י ממדרש חזקוני (פ"א) -- לר' פינחס בן יאיר ושאוותיו מדובר בזה דפרשתנו.
באותה מדה ה"ל לו לרש"י למצוא רמז
כדלקמן. ולע"ע לא מצאתי מקור נוסף על ענין זה.
בנוגע לשני אילים. ובנוגע למספרם במשך כל ימי ההג
בענין זה.

אומר יהיה ענין שדרשו רבותינו וכיו"ב.
 |ע"ד פירושו בנוגע לקרבנות דשמע"צ (פרשתנו שם, להלן). ומדרשו באגדה לפי שכל ימות
 הדגל הקריבו כנגד ע' אומות כו' אסור להם המקום כו' עשו לי סעודה קטנה כדי שאהנה מכם כו'.
 משל למלך שעשה סעודה וכו' כדאיחא במסכת סוכה". ואח"כ מביא פירוש נוסף מ"מדרש רבי
 תנחומא" — משא"כ בענינו שרש"י כותב פירושו בפש"מ].

[illegible][illegible]

חכמי נרות שבת קדוש. כשרות האכילה רשה. וטהרת המשפחה
ועיני זוכים למבצע הגדול והעיקרי — מבצע הגאולה ע"י משיח צדקנו. שאז יהפכו ימים
אלו לששון ולשמחה ולמועדים טובים. בביאת משיח צדקנו. במהרה בימינו ממש.

. . .

לד. הביאור בפרש"י.

כאשר הבן חמש למקרא לומר אדות הקרבנות שהקריבו ביום השני. מתעוררת אצלו שאלה
בפש"מ: מדוע מספר הפרים שהקריבו ביום השני הוא פחות ממספר הפרים שהקריבו ביום
הראשון (ביום הראשון שלשה עשר, וביום השני — שנים עשר)?
הרי הבן חמש למקרא ידע שתובעים ממנו להוסיף ולהעלות בקדש — לכל לראש מתחיל
הוא בלימוד המקרא, ואח"כ לומר משנה, ואח"כ לומר גמרא וכו'.
ומבין בפשטות שכאשר ישנה קדושה נוספת ביום מסוים, ישנה הוספה במספר הקרבנות דיוס
זה, ולדוגמא: קרבנות מוסף דיוס השבת, ועד"ז בימים טובים כר.
וא"כ, איך יתכן שמספר הפרים שמקריבים ביום השני דחגה"ס יהי פחות ממספר הפרים
שמקריבים ביום הראשון דחגה"ס??

ליתר ביאור: שאלת הבן חמש למקרא אינה מהו הטעם שמספר הקרבנות הוא כך וכך.
באופן שונה ממספר הקרבנות דחגה"פ וכו' — כמדובר בהתועדות קדמת (ש"פ חוקת סל"ז)
שע"פ פש"מ לא צריכים לטעם על פרטי המצוות (לדוגמא: מספר הקרבנות, וכיו"ב), ואפילו ע"פ
דרך החקירה לא צריכים טעם על פרטי המצוות, כמ"ש הרמב"ם במו"נ (ח"ג פכ"ו) שאין אנו
ידעים הטעם דפרטי המצוות.

[הבן חמש למקרא מבין בפשטות שגם כאשר מבארים טעמי מצוות — אין זה הטעם
הפנימי והעיקרי וכו', אלא ישנם טעמים נוספים שאינם מובנים לנו, וכמובן בפשטות שהנבואה שהוא
מודד ומגביל, אינו יכול להבין את שכלו של הנבואה לתכליתו].

אלא השאלה היא: כאשר מדובר אדות הקרבנות שמקריבים במשך שבעת ימי החג,
שהקרבנות רכל יום מימי החג באים בהמשך לקרבנות שהקריבו ביום שלפניו, ועינים אחר הוא —
נשאלת השאלה: מדוע מספר הפרים פחות והולך??

לד. עפ"ז מובן מדוע מפרש רש"י פירושו בנוגע לקרבנות דיוס השני — כי כאשר לומדים
אדות הקרבנות דיוס ראשון לא מתעוררת שום שאלה (וכאמור שע"פ פש"מ אין לשאול מהו
הטעם שמספר הקרבנות הוא באופן כך וכך): אלא כאשר לומדים אדות הקרבנות דיוס השני,
מתעוררת השאלה: מדוע מספר הפרים דיוס השני פחות ממספר הפרים דיוס הראשון.

ורש"י לא נעמד על הפסוק, וביום השני פרים גר שנים עשר, אלא על הפסוק, ומנחתם
ונסכיהם לפרים (שלאחריו) — כי בפסוק זה מודגש שהקרבנות דיוס השני באים בהמשך אחד
לקרבנות דיוס הראשון, ועד"ז בנוגע לקרבנות רכל ימי החג, שהם ענין אחד:

בקרבנות הנשיאים (נשא ז, יב ואילך) מצינו שהתורה חוזרת ומפרטת את מספר הקרבנות
וכר אצל כל נשיא ונשיא בפ"ע, וכמבואר בכ"מ שטעם הדבר הוא, לפי שבפנימיות העינים הנה
הקרבן רכל נשיא הי באופן מיוחד שאינו בדומה לקרבן הנשיא שלפניו כר, או מצד חביבות
וחשיבות הנשיאים כר.

משא"כ בנוגע לעינינו — כותבת התורה, ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילים ולכבשים
במספרם כמשפט, היינו, באותו האופן שנאמר בקרבנות דיוס הראשון, ומה מובן שהקרבנות דכל
ימי החג עינים אחד הוא, שלכן לא מפרטת התורה, מנחתם ונסכיהם, וכל יום בפ"ע, אלא
במספרם כמשפט, שנאמר בנוגע ליום הראשון.

ומאחר שמדגש בזה שהקרבנות דיוס השני (ועד"ז בנוגע לשאר הימים) באים בהמשך

לקרבנות דיום הראשון, וענינם אחד הוא — נשאלת השאלה: מדוע מספר הפרים פחת והולך? ולכן נעמד רש"י על פסוק זה.

לו. כדי לתוך קושיא זו המתעוררת אצל הבן חמש למקרא — מפרש רש"י: פרי החג ע' הם, כנגד ע' אומות עו"ג שמתמעטים והולכים, סימן כלי' להם". והביאור בזה:

כל פרי החג שהקריבו כמשך שבעת ימי החג — ענינם אחד הוא — כנגד ע' אומות. וזהו הטעם שמספר הפרים הוא באופן רפוחת והולך — מאחר שאוה"ע, מתמעטים והולכים, סימן כלי' להם".

אבל עדיין אינו מובן:

הבן חמש למקרא למד כמ"פ בספר ויקרא שענין הקרבנות הוא — סליחה וכפרה וכו'. ועד שהקרבן ענינו, ריח ניחוח לה". נחת רוח לפני טאמרחי ונעשה רצוני" (ספרי ופרש"י פרשתנו כח, ח).

ומאחר שהקרבן פועל ענינים טובים כר — איך יתכן שהקרבנות הפורס בחג פועלת ענין בלתי רצוי בנוגע לאוה"ע, מתמעטים והולכים, סימן כלי' להם"?

ועל זה מתרץ רש"י: בימי המקדש היו מגנין עליהם מן היסודין:

עצם הפעולה הקרבנות הפורס פועלת ענין טוב ורצוי — מגנין עליהם מן היסודין, אלא שבמספר הפרים שהקריבו בימי החג, שהוא באופן דפוחת והולך, ישנו רמז שאוה"ע, מתמעטים והולכים, סימן כלי' להם".

והיינו, כל זמן שהם קיימים, הנה הקרבנות המקריבים כנגדם, מגנין עליהם מן היסודין — אבל זה לא סותר שעצם קיומם הוא באופן, שמתמעטים והולכים, סימן כלי' להם".

לו. לאחר שרש"י מבאר ביאור בנוגע ל"פרים" (שמספרם ע' כנגד ע' אומות וכו') — מבאר גם ביאור בנוגע ל"כבשים". כנגד ישראל שנקראו שש פזורה והם קבועים, היינו, לא כהאומות, שמתמעטים והולכים, סימן כלי' להם", אלא, הם קבועים, כי אע"פ שיחנן שיהי' אצלם ענין של יסודין, מ"מ, עצם מציאותם היא באופן ש, הם קבועים".

ומבאר רש"י ביאור בנוגע למספר הכללי של הכבשים שהקריבו בחג — ומנינם צ"ח, לכולם מהם צ"ח קללות שבמשנה תורה".

ועפ"ז מובן שינוי הסדר שבפרש"י:

בנוגע ל"פרים" (שבענין זה הקשה הבן חמש למקרא מדוע מספר הפרים דיום שני פחות ממספר הפרים דיום ראשון) — עיקר החדוש הוא שכל הפרים שמקריבים כמשך ימי החג ענינם אחד הוא, ולכן מקריב רש"י ואומר, פרי החג ע' הם", ואח"כ אומר, כנגד ע' אומות, ומבאר הטעם שהמספר פוחת והולך — שמתמעטים והולכים, סימן כלי' להם".

אבל בנוגע ל"כבשים" — יודעים כבר שכל הכבשים שמקריבים בימי החג ענינם אחד הוא (ע"ד הקרבנות הפרים), ועיקר החדוש הוא שכבשים הם, כנגד ישראל שנקראו שש פזורה, ואח"כ אומר, כנגד ע' אומות", ולכן לכל לראש כותב רש"י, כנגד ישראל שנקראו שש פזורה, ואח"כ מבאר, ומנינם צ"ח לכולם מהם צ"ח קללות שבמשנה תורה".

לח. הביאור בנוגע להעדרת אמונה:

ידוע שכל יומא ויומא עבד עבדה"י (זה"ל צד, ב), היינו, שבכל יום ויום ישנה העבדה המיוחדת השייכת ליום זה, ואע"פ שצריך להיות כללות קיום התומ"צ, אעפ"כ, ישנה עבדה מיוחדת השייכת במיוחד ליום זה, וע"י עבודה זו מתעלית כללות העבדה דקיום התומ"צ שביים זה.

ועד"ז בנוגע לכללות הימים טובים (ושעליהם מדובר בפרשתנו): חגה"פ ענינו גאולה (צ"ל פ), ואע"פ שגם בהגה"פ צריך להיות הענין דחגה"ש (מ"ח), והענין דחגה"ס (עבדות החשיבה וכו') הנחה פרטית בלתי מוגה

מונה בעניני העולם, כסף חהב וכו', ואפילו לא בכסף וההב בהחיינות כו', אלא כל חפצו ורצונו צריך להיות בלימוד התורה:

ובדוגמת אופן הנהגת דוד המלך, שאנ"פ שהי' לו ריבוי כסף חהב וכו' (כנ"ל בארוכה), מ"ם, הדגיש ואמר, טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף".

כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר תבע פעם מיהודי אחר שיעסוק בתורה כו', ולא יהי' מונה בעניני העולם — אמר אותו יהודי: מאין ידע ומשיג הרבי את התענוג שלו בעניני העולם, שיכול לומר לו שלא יהי' מונה בעניני העולם, לרבי אין שום השגה בעניני העולם, ואם הי' ידע עד כמה הוא מתענג מעניני העולם, לא הי' תובע מסנו שלא יהי' מונה בזה:

[וע"ד המבואר בחניא (פ"ל) בנוגע למדו"ל אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, ש.מקומו גורם לו לחטוא להיות פרנסתו לילך בשוק כל היום ולהיות מיושבי קרנות כו' ויצרו בוער כאשר בוערה מאופה כו', משא"כ בנוגע למי שאינו מחוסם כ"כ בטבעו כו'].

הנה על זה באה ההודאה מדוד המלך, שהוא, הקים עולה של תשובה" (מו"ק טז, ב) — שדוד המלך ידע והבין בעניני עוה"ז, כאמור לעיל שהי' לו ריבוי כסף וזהב וכו', ואעפ"כ אמר, טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף".

וזהי' המעלה שישנה לאחר שהאדם בא לידי נסיון ועמד בנסיון, לגבי אדם שלא נתנסה כלל בענין זה. וכסיפור הגמרא (קידושין מ, א) בנוגע לאמורא שעמד בנסיון כו', ואח"כ, קנפיל מאיגרא לארעא, אתא אלי קבלי כו'.

ועד"ז בנוגע לר' יוסי בן קסמא, שהוא עמד בנסיון זה — כמסופר במשנה שאותו אדם הבטיח לתת לו, אלף אלפים דגרי זהב ואבנים טובות ומרגליות", כדי שיבוא לדור במקומו, ור' יוסי בן קסמא עמד בנסיון ואמר לו, אם אתה נותן לי כל כסף חהב כו' שבעולם, איני רד אלא במקום תורה", ומאחר שהוא נתנסה בנסיון זה ועמד בו, הנה לו נאה ולו יאה לתבוע מכאור"א מירשאל להתנהג בפועל באופן האמור.

ומובן בפשטות שלכתחילה אסור לאדם להעמיד עצמו בנסיון, וכמו שאנו מבקשים בכל יום קודם התפלה, אל תביאנו לא לידי נסיון כו' —

[ידע איניש בנפשי שכאשר יציעו לו, אלף אלפים דגרי זהב ואבנים טובות ומרגליות", בתנאי שיעזוב שכונה שהיא מלאה חכמים וסופרים — יתכן שיסכים להצעה זו, ולא יעמד בנסיון, בחשבו שמחצית סכום זה יתן לצדקה עבור לימוד התורה וכו'!]

אבל לאחר שבא לידי נסיון ועמד בו, הרי זו מעלה נעלית ביותר.

ולכן נאמרה הוראה זו ע"י ר' יוסי בן קסמא, שהוא נתנסה בנסיון זה, ועמד בו, הרי הוא יכול לתבוע מכאור"א מירשאל להתנהג באופן האמור.

והי"ד שבקרוכ ממש יקוים היעוד המובא בסיום פרק זה — ה' ימלך לעולם ועד", בביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, למטה מעשרה טפחים, ובעגלא דידן.

• • •

ג. הביאור מדוע אין רש"י מפרש מאומה בנוגע לחיבת "לאילים":

רש"י כבר פירש בפרשתנו (כח, יט) ש"אילים" הרי זה, כנגד, אילו של יצחק". ועכ"ז מבין הבן חמש למקרא ביאור חיבת "לאילים" בפסוק דילן.

והביאור בזה:

מאחר ש"אילים" פרמו על אילו של יצחק, מובן מדוע הקריבו ב' אילים — כי ליצחק היו

ב' בנים: יעקב ועשו.

ועפ"ז מובן שבין "לפרים" ו"לכבשים" נאמר בתורה "לאילים" — כי, "פרים" קאי על ע' אומות, ו"כבשים" קאי על ישראל, ולכן צריך להיות כמוצע ביניהם — שזהו ענין ה"אילים", אילו

של יצחק, שבניו היו יעקב ועשו.

וישנה שייכות ביניהם. ישרי שניהם קבלו את ברכות יצחק, כמסופר בתורה (תולדות כו. לח) שלאחרי שעשו שמע שיעקב קבל את הברכות, בא אל יצחק בבכי ואמר, הברכה אחת היא לך אבי, ברכני גם אני אבי, ויצחק ברכו בכ"כ ברכות. אע"פ שאמר לו, זאת אחיך העבור (טמ. מ).

ובענין זה אינו נוגע החשבון הכללי דהספר האילים שהקרינו בהג, וגם לא נוגע אם זה באופן שמתכעטים והולכים או באופן שגם קבועים (כפי שזה נמנע לפרים ולכבשים) — אלא כאן רק נוגע הענין שצריך להיות כפועל בין הברכה שבנינו לאומה ל"כבשים" שבני ישראל.

ולכן לא צריך רש"י לפרט מאומה בענין זה, כי הן תבין דבריהם וכן זאת בעצמה ש"פ ביאור רש"י העילוי ש"אילים" הם כנגד אילו של יצחק.

נא, והנה איזא במחש' ופרד"א פל"א: ג. קרינו של איל בשל שמאל הקע בו הקצוץ על הר סיני כו', וקרן של ימין גדולה מן שמאל, ועתה לחקצו בו לעת"ל בקירובין של גלגולות, והביאור בזה — כי הקרנים הם כנגד כי אופני העבודה, עבודת הצדיקים ועבודת המעלי תשובה:

קרן שמאל שתקע בו הקב"ה בעת מ"ת, קאי על עבודת הצדיקים, כי בעת מ"ת היו בני צדיקים, וענין זה שייך לבני דוקא, כמ"ש, תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב, ואפילו בנוגע לדי מצוות דב"ה, הנה החיוב הוא שבני צדיקים לפעול על אוד"ע שיקרינו מצוות אלו, ע"פ ציוד הקב"ה בעת מ"ת.

והקרן של ימין שעמד לחקצו בו לעת"ל, קאי על העבודה דמעלי תשובה, שזה יהי העילוי דלעת"ל, כמאמר משית אתא לאחבא צדיקיא בחיובתא, ועד"ו בנינו לאוד"ע, כמ"ש, ואז אהפוך אל עמים שפה ברורה גר לעברו שבם אחד.

גב, ויה"ר שמהדבור בכל ענינים אלו — נוכח בקרוב ממש ישל האמור דהו כמחשבה בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים.

ובדוגמת האמור לעיל יצ"י הדבור והלימוד בהלכות ביה"ה, בנפלים ש"בן דיה"י אינו בטל.

ובפרט כאשר נמצאים בשבת פי פינחס, שפינחס הוא אלי, וקרנו של אלי הוא — כבשד טוב — הנה בקרוב ממש נוכח לשכות את בשורת הגאולה ע"י אלי הנביא, ויקריים היעד, והי ביום ההוא יהקע בשופר גדול, ובאופן הדיוס אם בקילו חשמעו, ובקרוב ממש נלך לקבל את פני משיח צדקנו, בנערנו ובוקנינו בבנינו ובבנותינו, קהל גדול ישובו הנה.

הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

אחרי תפלת מנחה התחיל לנגן, גיעט גיעט גקאחא.

